

Samenvatting resultaten demo Jonagoldmutanten 2015-2019

Auteur: Pieter van der Steeg

Datum: 28-2-2020

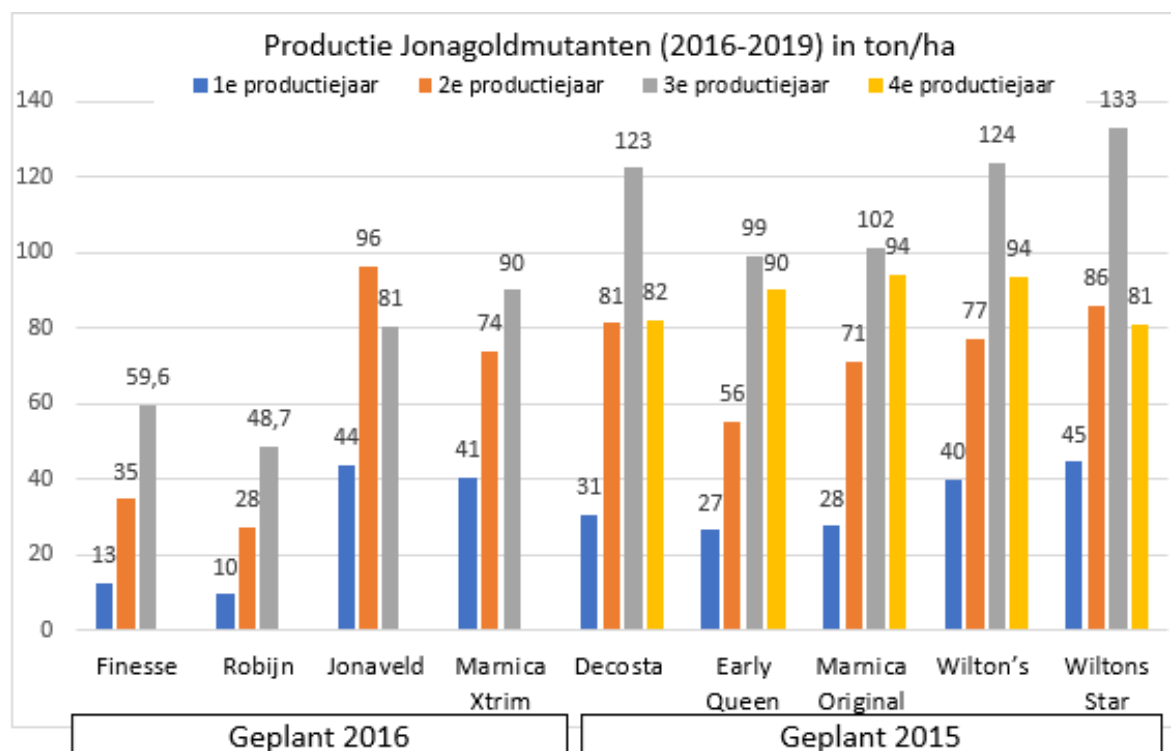
Op Proeftuin Randwijk is in 2015 en 2016 een demo aangeplant met een aantal bestaande en nieuwe Jonagoldmutanten. Gezien de verschillen in rijptijd, maar ook de verschillen in aangeplante boomkwaliteit en plantjaar, moet dit niet gezien worden als een vergelijking tussen de verschillende mutanten. Een Robijn is nu eenmaal niet te vergelijken met een Marnica XR of een Red Jonaprince select. Doel is dus nadrukkelijk om de diverse mutanten te demonstreren, waarbij men natuurlijk in rijptijd, kleuring etc een vergelijking mag maken met de diverse standaarden die zijn aangeplant.

Er zijn in de demo de volgende mutanten geplant:

1. Decosta® (als standaard)
2. Early Queen® (als standaard)
3. Marnica® Original®
4. Wilton's® Red Jonaprince (als standaard)
5. Wilton's Star® Red Jonaprince select
6. Finesse®
7. Jonaveld
8. Robijn®
9. Marnica® Xtrim® (voorheen XR)

plantdatum:

- mei 2015
- mei 2015
- mei 2015
- mei 2015
- mei 2015
- mei 2016
- dec. 2015
- mei 2016
- mei 2016

Figuur 1. Productiecijfers in tonnen per ha per productiejaar.

Samenvattend zijn de bevindingen na 3 of 4 productie jaren tot nu toe:

De mutanten **Finesse en Robijn** bleken zich de afgelopen jaren zeer duidelijk te onderscheiden van andere Jonagoldmutanten, door hun veel vroegere rijptijd. In 2018 was de pluk 4 weken vroeger dan van de andere Jonagold (20 augustus). In 2019 was dit 3 weken (2 september). Robijn rijpt overigens nog enkele dagen tot ca. een week eerder dan Finesse. De kleuring was bij beide mutanten zeer goed, zodat de pluk in 1x kon plaatsvinden. Een ander sterk punt is de hardheid, met ca. 7,5 - 8,0 kg/cm² bij de pluk.

De producties bij deze vroegrijpende mutanten liggen op een lager niveau dan bij de andere, later rijpende mutanten. Dit is voornamelijk het gevolg van verkaling, wat bij deze vroege mutanten als soort natuurlijke drachtbeperking fungeert. In de beginjaren was de dracht eigenlijk onacceptabel laag. Ondanks de lage dracht werden de vruchten echter niet té grof, wat bij andere Jonagold wel eens gemakkelijk het geval kan zijn bij een lage dracht. In het 3e productiejaar lag de productie omgerekend op 49 (Robijn) of 60 (Finesse) ton per ha. Dit begint acceptabel te worden. De ervaring bij Robijn leert dat men uiteindelijk een grotere hoeveelheid vruchthout opbouwt en meer gaat produceren. De productie blijft echter wel structureel achter ten opzichte van de latere mutanten. Het interessante is echter wel dat deze gematigder dracht leidt tot een uitstekende smaak. Het zal dus een aandachtspunt worden om deze goed smakende mutanten apart te vermarkten, opdat de betere smaak een meerwaarde kan zijn. Marktpartijen die naast een nadrukkelijk frizure Elstar in de eerste maanden van het seizoen ook een wat zoetere, sappige, smaakvolle appel in het schap willen, doen er goed aan om deze mutanten eens te bekijken. Ze moeten dan natuurlijk niet vermarkt worden als Jonagold, maar bijvoorbeeld onder de mutantnaam. Ook voor telers met een huisverkoop zijn deze vroege mutanten zéker het overwegen waard.

De helderrode **Early Queen en Jonaveld** hebben een duidelijk egalere, minder gestreepte bloos dan **Decosta**. Early Queen kleurde onregelmatiger en trager dan verwacht en er kwamen veel typische scheve vruchten voor. Afgelopen jaren kwam in deze demo duidelijk naar voren dat deze bomen niet voldoen aan de ervaringen die eerder in de praktijk met Early Queen waren opgedaan. De productie was weliswaar hoog, met omgerekend 90 ton in 2019, maar de vruchtkwaliteit liet elk jaar te wensen over door de scheve, onkantige vruchten. Ook was de rijping duidelijk later dan bij de andere mutanten. De oorzaak hiervan is niet geheel duidelijk. Het probleem speelt de laatste jaren ook op een groot aantal praktijkpercelen die in de afgelopen 5-6 jaren geplant zijn. Diverse percelen zijn om deze reden inmiddels gerooid. De praktijkervaringen laten zien dat de appels zich in de bewaring ook afwijkend gedragen en minder bewaarbaar zijn. Al met al is het onverklaarbaar dat een mutant in één keer deze afwijking kan gaan vertonen. Op basis van de huidige ervaringen op de proeftuin en in de praktijk kan men niet anders adviseren dan om zeer terughoudend te zijn met het planten van Early Queen.

Jonaveld blijkt ook anno 2019 nog steeds een hele goede tweekleurige Jonagold. Het ras doet het goed in productie en aandeel goed gekleurde appels. Voor telers die beslist een vrij heldere tweekleurige Jonagold willen planten is dit een goede keuze. Enthout is helaas niet meer beschikbaar vanuit de Vermeerderingstuinen.

Ook **Marnica Original** heeft een duidelijk egalere, geslotener bloos dan Decosta, wat donkerder dan Early Queen en Jonaveld. Nu de bomen iets meer op leeftijd komen is het echter wel nadrukkelijker een bicolor appel dan een aaneengesloten donkere Jonagold. In dit opzicht is de appel het overwegen waard voor telers die een bicolor Jonagold wensen te planten.

De vruchten van de nieuwe selectie **Marnica Xtrim** waren praktisch geheel donkerrood geblost. In dit opzicht betekent Marnica Xtrim in kleuring een duidelijke verbetering ten opzichte van de Marnica Original. Ook de productie was goed. Marnica Xtrim is bijna te vergelijken met de Wiltons en Wiltons Star, de kleur lijkt iets minder donker. De komende jaren zal blijken wat het onderscheid tussen deze mutanten precies is.

De geheel donkerrode mutanten **Wilton's en Wilton's Star** produceerden, na een extreem hoge productie in het derde jaar, ook in het vierde productiejaar goed. De Wiltons Star blijkt een duidelijke verbetering in kleuring en egaliteit ten opzichte van de traditionele Wilton's. In dit opzicht is het logisch dat de raseigenaar Wilton's Star als nieuwe 'standaard' voor de Red Prince heeft gekozen.

In 2020 zal de verdere ontwikkeling van alle mutanten qua groei, rijping, kleuring en productie verder gevolgd en vastgelegd.

Wilton's Star 23-9-2019